

Handläggare
Ewa Jungstedt Pilestål
Telefon: 08-508 01 522

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
2018-04-26

Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Omedelbar justering.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Johan Hernman
administrativ chef

Sammanfattning

Förslaget till riktlinjer beskriver stadens arbete med nationella minoriteters rättigheter och ansvarsfördelningen mellan stadens nämnder. Arbetet för nationella minoriteter är en del i stadens arbete med att värna de mänskliga rättigheterna.

Stadsdelsförvaltningen är positiv till riktlinjerna för nationella minoriteters rättigheter som innebär att rättigheterna för dessa grupper förstärks. Indelningen av de olika rättighetsområdena i riktlinjerna tydliggör vilket ansvar olika nämnder har. För att öka förståelsen för nationella minoriteters situation i samhället, är det viktigt med kunskap om de nationella minoriteternas historia, kultur och juridiska skydd. Det kommer att behövas olika insatser för att öka kunskapen om och stödet till de nationella minoriteterna. Det befintliga stadsövergripande nätverket skulle kunna få ett tydligare uppdrag utifrån de nya riktlinjerna för nationella minoriteters rättigheter. Förvaltningen föreslår också att den föreslagna strategin för romsk inkludering integreras i riktlinjerna för nationella minoriteter i stället för att vara ett separat dokument.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteter till samtliga stadsdelsnämnder, berörda facknämnder och organisationer för yttrande senast den 20 april. Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd har fått förlängd remisstid till den 27 april. Riktlinjerna ersätter Nationella minoriteter och minoritetsspråk – åtgärdsplan för Stockholms stad från 2010. Behov av nya riktlinjer med tydligare ansvarsfördelning har framförts både av berörda föreningar och av nämnder inom staden. Förslaget bifogas.

Ärendet

Förslaget till riktlinjer beskriver stadens arbete med nationella minoriteters rättigheter och ansvarsfördelningen mellan stadens nämnder. De nationella minoriteterna i Sverige är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Arbetet för nationella minoriteter är en del i stadens arbete med att värna de mänskliga rättigheterna. Kommunstyrelsen samordnar frågorna och genomför samråd med samtliga nationella minoriteter.

Riktlinjerna innehåller tre delar:

- internationella konventioner och nationell lagstiftning om nationella minoriteters rättigheter
- en nulägesanalys av nationella minoriteters rättigheter utifrån ett internationellt, ett nationellt och ett lokalt perspektiv
- minoriteters rättigheter och ansvarsfördelningen mellan stadens nämnder.

De lagar som reglerar nationella minoriteters rättigheter är lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk, språklagen, socialtjänstlagen och skollagen. Kommuner är skyldiga att synliggöra, stärka och utveckla de nationella minoritetsspråken och att skydda minoriteternas fortlevnad i Sverige.

Riktlinjerna beskriver de nationella minoriteternas rätt till sitt modersmål och sin kultur, rätt till information och delaktighet samt rätt till förskola och äldreomsorg på minoriteternas språk. Nya samrådsformer föreslås då även förtroendevalda ska involveras. Kvinnors och ungas rättigheter uppmärksammas särskilt.

Stadsdelsnämndernas ansvar för de olika områdena i riktlinjerna redovisas under olika rubriker:

Nationella minoriteters rätt till sitt minoritetsspråk

- att i samarbete med kulturnämnden, utbildningsnämnden och äldrenämnden uppmuntra initiativ om språkliga och kulturella insatser som stärker och utvecklar de nationella minoritetsspråken

Nationella minoriteters rätt till sin kultur

- att vid behov i samarbete med kommunstyrelsen, kulturnämnden, utbildningsnämnden och äldrenämnden verka för mötesplatser för de nationella minoriteterna

Nationella minoriteters rätt till information

- i samarbete med kommunstyrelsen, arbetsmarknadsnämnden, kulturnämnden, servicenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden och äldrenämnden utveckla former för att tillvarata medarbetarens kompetens i de nationella minoritetsspråken

Nationella minoriteters rätt till förskola och äldreomsorg på sitt språk

- genom förskolan bidra till att barn som tillhör de nationella minoriteterna får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål

- uppmuntra träffpunkter på de minoritetsspråk som staden ingår i förvaltningsområde för

För området Nationella minoriteters rätt till delaktighet och inflytande har kommunstyrelsen det övergripande ansvaret.

Stadsdelsnämnderna och vissa facknämnder ska också ansvara för att medarbetarna får kompetensutveckling om minoritetslagstiftningen, de nationella minoriteterna och de nationella minoritetsspråken. För medarbetare som direkt möter stockholmarna ska språkkompetens i de nationella minoritetsspråken uppmuntras. Sådan kompetens ska också uppmärksammas vid rekrytering till vissa verksamheter.

Stadsdelsnämnderna m.fl. ska redovisa arbetet i stadens system för ledning och styrning (ILS).

Som komplement till riktlinjerna finns Stockholms stads strategi för romsk inkludering som fokuserar på romers rättigheter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av den administrativa avdelningen i samråd med övriga avdelningar. Stadsdelsnämndens pensionärsråd och råd för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att yttra sig över remissen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen är positiv till riktlinjerna för nationella minoriteters rättigheter som innebär att rättigheterna för dessa grupper förstärks.

Beskrivningen av den historiska bakgrunden ger förståelse för lagstiftningen om de nationella minoriteterna. För att kunna uppfylla lagarna behövs riktlinjerna.

Indelningen av de olika rättighetsområdena i riktlinjerna tydliggör vilka områden som berörs och vilket ansvar olika nämnder har.

För att öka förståelsen för nationella minoriteters situation i samhället, är det viktigt med kunskap om de nationella minoriteternas historia, kultur och juridiska skydd. Förvaltningen konstaterar att det kommer att behövas olika insatser för att öka kunskapen om och stödet till de nationella minoriteterna. Samtliga av förvaltningens verksamheter berörs.

Det befintliga stadsövergripande nätverket skulle kunna få ett tydligare uppdrag utifrån de nya riktlinjerna för nationella minoriteters rättigheter.

Förvaltningen föreslår också att den föreslagna strategin för romsk inkludering integreras i riktlinjerna för nationella minoriteter i stället för att vara ett separat dokument.

Bilagor

1. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande den 2018-02-27
2. Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter